

Գայանե ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

Վ. Բոյուսովի անվ. պետական համալսարան

**ՄԻՋՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿՈՄՊԵՏԵՆՑԻԱՅԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ
ԼԵԶՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ
(տեսակետների և հեռանկարների ակնարկ)**

Հոդվածում ուսումնասիրության առարկա է դարձել եվրոպական, ամերիկյան և ռուսաստանյան մասնագետների գիտական և գիտամեթոդական փորձը միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման ոլորտում, կանխորոշվել են միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման նպատակը և խնդիրները ժամանակակից հասարակության նոր զարգացումների՝ աշխարհի գլոբալացման համատեքստում: Հատկապես կարևորվել է միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման տեղն ու դերը լեզվաբանական կրթության ոլորտում, քանի որ օտար լեզուների դասավանդման գործընթացը նոր պայմաններում նախատեսում է ուսումնառողների լեզվի իմացության նպատակի, լեզուն օգտագործելու միջավայրի, միջմշակութային իրազեկության ախտորոշումն ու գնահատումը, դասավանդման նպատակների, խնդիրների, մեթոդաբանության ու վերջնարդյունքների հարմարեցումը օգտագործման ոլորտներին, և այս ամենի ընթացքում ու արդյունքում համապատասխան միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորումը:

Բանալի բառեր՝ *հաղորդակցություն, միջմշակութային հաղորդակցություն, միջմշակութային կոմպետենցիա, միջմշակութային իրազեկության ախտորոշում, միջմշակութային իրազեկության գնահատում, վերջնարդյունքներ, լեզվաբանական կրթություն*

Հոդվածի նպատակն է՝ ամփոփելով գիտական և գիտամեթոդական փորձը համապատասխան ոլորտում, կանխորոշել միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման նպատակը և խնդիրները ժամանակակից հասարակության նոր զարգացումների, հատկապես գլոբալացման, աշխատաշուկայի և կրթական ոլորտի ընդլայնման, աշխատուժի ու ուսումնառողների շարժունության հաստատման համատեքստում: Ուսումնասիրության առարկա են դարձել եվրոպական, ամերիկյան և ռուսաստանյան գիտնականների հետազոտությունները տվյալ ոլորտում /Alvino E. Mary Margaret Wang, 1997, Edward C. Stewart, Jack Danielian and Robert J. Forster, 1998, Laray M. Barna, 1998, Fred E. Jandt, 2010, Roger A. Axtell, 1998, Everett M. Rogers and Thomas M. Steinfatt, 1999, Тер-Минасова С.Г., 2000, Fantini, 1995, Myron W. Lustig, Jolene Koester, 2003, Фрик Т.Б., 2013, Селезнева Т.Ф., 2017, Таратухина Ю.В., Цыганова Л.А., Ткаленко Д.Е., 2019 և այլն/, ի հայտ

են բերվել այն հիմնական գործոնները, որոնք կազմում են մերօրյա լեզվաբանական/լեզվական կրթության կարևորագույն բաղադրամաս: Նրանք նախ և առաջ փորձում են բնութագրել միջմշակութային կոմպետենցիան և վերջինիս ձևավորման կարևորությունը կազմակերպությունների և անհատների շփումների ու հաղորդակցման այժմյան պայմաններում:

Սկսած այն պահից, երբ հաղորդակցության խնդիրները դարձան գիտական տարբեր ոլորտների ուսումնասիրության առարկա, մշակույթ հասկացությունը սկսեցին դիտարկել որպես հաղորդակցության անքակտելի մաս, քանի որ այն կարող է համարվել հաջողված, երբ հաղորդակիցները տիրապետում են միմյանց ընկալելու, ըմբռնելու և հասկանալու իրազեկությանը: Ինչպես արդարացիորեն նշում է Ս. Տեր-Մինասովան իր «Լեզու և միջմշակութային հաղորդակցություն» աշխատությունում, հաղորդակցության ընթացքում տեղի է ունենում տարբեր մշակույթների առճակատում (կոնֆլիկտ), քանի որ լեզուն մշակույթի հայելին է, դրանում արտացոլվում են ոչ միայն մարդուն շրջապատող իրական աշխարհն ու իրական պայմանները, այլև հասարակական ինքնագիտակցությունը, ժողովրդի մտածելակերպը, ազգային կենսակերպը, ավանդույթները, սովորույթները, աշխարհընկալումը, բարոյահամակարգն ու արժեհամակարգը /Тер-Минасова, 2000: 13/:

Նույն կարծիքը հաղորդակցության ու մշակույթի անբաժան լինելու վերաբերյալ արտահայտում են նաև այլ ուսաստանյան գիտնականներ՝ Տ. Ֆրիկը /Фрик, 2013: 28/, Յ. Տարատուխինան, Լ. Ցիգանովան, Դ. Տկալենկոն /Таратухина, Цыганова, Ткаленко, 2019/ և այլք:

Ֆրեդ Ջանդթը «Միջմշակութային հաղորդակցության ներածություն. ինքնությունը գլոբալ համայնքում» աշխատանքում դիտարկում է հաղորդակցությունը որպես մշակույթի տարր, որը ուսումնասիրում է հաղորդակցության տարբեր մոդելներ: Ըստ գիտնականի՝ մշակույթը չի կարող ճանաչելի լինել առանց հաղորդակցության այնպես ինչպես և հաղորդակցությունը չի կարող ըմբռնելի լինել առանց համապատասխան մշակույթների իմացության /Jandt, 2010/:

Նմանատիպ միտք է արտահայտում Միլտոն Բեննեթը «Միջմշակութային հաղորդակցություն. ժամանակակից հեռանկար» աշխատանքում, փորձելով մեկնաբանել իր իսկ կողմից ձևակերպած հարցադրումը՝ ինչպես են մարդիկ հասկանում միմյանց, եթե նրանք չունեն ընդհանուր մշակութային փորձ /Bennet, 1998/:

Հատկապես ուշագրավ են Մ. Գիրդհամի դիտարկումները աշխատանքային հաղորդակցության վերաբերյալ: Իր «Հաղորդակցություն մշակույթի միջոցով» աշխատության մեջ ուսումնասիրության առարկա են դարձել մշակույթ հասկացությունն ու մշակութային տարբերությունները,

մշակույթն ու աշխատանքը աշխատանքային հաղորդակցման ընթացքում, մշակութային տարբերություններն ու հոգեբանական նախադրյալները, աշխատանքի ենթամշակութային հաղորդակցությունը, միջմշակութային հաղորդակցության խոչընդոտները և այլն /Guirdham, 1999/: Մ. Գիրդհամի արդարացի կարծիքով աշխատանքային ճշգրիտ հարաբերություններ հաստատելու համար անհրաժեշտ է տիրապետել միջմշակութային այնպիսի կոմպետենցիաների, որոնց շնորհիվ կվերանա մշակույթների առճակատումն ու կստեղծվի միմիանց ճանաչելու և հասկանալու հանդուրժողական միջավայր:

Մերօրյա աշխարհի գլոբալացման պայմաններում լեզվաբանական կրթությունը ծառայում է նոր նպատակների, լուծում է նոր խնդիրներ հասարակության սոցիալ-տնտեսական, քաղաքական, գիտական, ժամանակակից տեխնոլոգիաների զարգացումներին ընդառաջ, երբ լեզուն դառնում է մարդկանց, երկրների, մշակույթների միջև իրական հաղորդակցման միջոց/գործիք: Նույն պահանջներին ընդառաջ փոխվում է լեզուների դասավանդման մեթոդաբանությունը, այն բերում է իր հետ նոր մոտեցումներ, համաձայն որոնց երևան է գալիս լեզվի տարբեր ոլորտներում գործառույթային կիրառության սկզբունքը: Ահա թե ինչու է այսքան կարևորվում միջմշակութային իրազեկության գնահատման, ավտորոշման անհրաժեշտությունը: Այսպես, օրինակ համաձայն Մ.Բայրամի օտար լեզվի արդյունավետ դասավանդման նպատակակով անհրաժեշտ է պարզել ուսումնառողի տվյալ մշակույթի իմացության ծավալը, նրա հանրամշակութային կոմպենցիայի մակարդակը, վերաբերմունքը այլ մշակույթի նկատմամբ, «ուրիշին» հասկանալու ներուժը /Byram, 1997/:

Ըստ Դարլա Կ. Դեարդորֆի այս ոլորտում կարևոր է մշակել մի գործիքաշար, որը կհայտնաբերի չափման ենթակա ցուցանիշներ և վերջնարդյունքներ գնահատման ենթակա համատեքստում: Այս գործընթացի սկզբնափուլում անհրաժեշտ է առաջնահերթություններ սահմանել միջմշակութային իրազեկության կոնկրետ ասպեկտների վերաբերյալ, ելնելով ընդհանուր առաքելությունից, դասընթացի նպատակներից եւ խնդիրներից և/կամ ծրագրից: Միջմշակութային իրազեկության համար օգտագործվող սահմանումը կորոշի ինչպես գնահատման ենթակա ասպեկտները, այնպես էլ գնահատման մակարդակը (անհատական, ծրագրային, կազմակերպչական) /Deardorff, 2011/:

Մարիսա Ռ. Լոմբարդին նշում է, որ միջմշակութային գնահատման գործիքների կիրառումը թույլ կտա օտար լեզու դասավանդողներին հասկանալ և չափել իրենց նախաձեռնությունների արդյունավետությունն ու կատարած աշխատանքի վերջարդյունքները, ինչպես նաև զարգացնել համապատասխան միջամտության եղանակներ տարբեր մակարդակներում /Lombardi, 2010/:

Եվ այսպես՝ օտար լեզվի դասավանդման գործընթացը նոր պայմաններում նախատեսում է ուսումնառողների լեզվի իմացության նպատակի, լեզուն օգտագործելու միջավայրի, միջմշակութային իրազեկության ախտորոշումն ու գնահատումը, դասավանդման նպատակների, խնդիրների, մեթոդաբանության ու վերջնարդյունքների հարմարեցումը օգտագործման ոլորտներին, և այս ամենի ընթացքումն ու արդյունքում համապատասխան միջմշակութային կոմպենցիայի ձևավորումը:

Բարձրագույն լեզվաբանական կրթության համատեքստում միջմշակութային իրազեկության ախտահանումն ու գնահատումը կողմորոշվում է ուսումնառողների լեզվի իմացության նպատակի և լեզուն հետազայում օգտագործելու միջավայրի պայմաններով: Դա անմիջականորեն պայմանավորված է համապատասխան ՄԿԾ-ի առջև դրված խնդիրների լուծման եղանակներով և առանձնահատկություններով: Այսպես օրինակ, օտար լեզվի ուսուցչի ու միջազգայնագետի, կամ թարգմանչի ու լրագրողի միջմշակութային իրազեկության աստիճանը կանխորոշվում է տվյալ ոլորտը կարևորող մասնագիտական կարողությունների ու հմտությունների ձևավորման և գործնականում կիրառելու անհրաժեշտությամբ: Բնականաբար բոլոր մասնագիտական շրջաններում/խմբերում միջմշակութային իրազեկության ձևավորման հիմքում կլինեն շատ ընդհանուր տարրեր՝ հատկապես օտար մշակույթի նկատմամբ ճկուն, հանդուրժողական և հարգալից վերաբերմունքի դրսևորում, օտար մշակույթն ըստ արժանվույն ընկալելու ու ընդունելու կարողություն: Բայց և այնպես յուրաքանչյուր մասնագիտական ոլորտ պահանջում է նաև աշխատանքային ոլորտին համապատասխանող մշակութային առանձնահատկությունների ճշգրիտ գնահատում և դրանից բխող հարաբերությունների ձևավորում:

Ինչպես արդարացիորեն նշում է Ու. Բեյքրը, արդյունավետ հաղորդակցման համար բավարար չէ իմանալ հաղորդակցի լեզվի բառապաշարը, արտասանությունն ու շարահյուսությունը: Այս ամենին անհրաժեշտ է հավելել հաղորդակցական միջմշակութային կոմպետենցիան /Baker, 2011: 197-214/:

Այսպես ըստ Լուիս Միգուել Կամպոս Կարդոսոյի միջմշակութային իրազեկությունը պարզապես ընկալվում է որպես իրազեկություններից մեկը, որը պետք է զարգանա հաղորդակցական իրազեկության շրջանակում (հաղորդակցական-լեզվաբանական մոտեցում): Այնուամենայնիվ, այս իրազեկությունը սերտորեն կապված է ավելի լայն իրազեկությունների հետ, որը զարգանում է կրթության հետ կապված նոր մոտեցման միջոցով, ուստի ավելի ու ավելի շատ կրթական ծրագրեր մշակվում են առավելապես միջմշակութային հեռանկարով՝ դիտարկելով այդ իրազե-

կությունը որպես իրազեկություն, որը յուրաքանչյուր անհատ պետք է զարգացնի գլոբալացման այս նոր դարում /Cardoso, 2014/:

Այս առիթով Ալվինո Ֆանտինին նշում է, որ միջմշակութային իրազեկությունը թույլ է տալիս անհատին համագործակցել արդյունավետ այնպիսի աշխատանքային խմբում, որի անդամներն ունեն տարաբնույթ մշակութային հենք ու ծագում: Այս պարագայում «մշակութային» կարող են նշանակել բոլոր տեսակի առանձնահատկություններ, այդ թվում, արժեքներ և համոզմունքներ, որ ձեռք են բերվել տարիների ընթացքում՝ ազգային մտածելակերպ, ավանդույթներ, բարքեր ու սովորույթներ, համապատասխան վերաբերմունք այդ ամենի նկատմամբ, որոնք անմիջականորեն ազդում են անձի աշխատանքի վրա /Fantini, 1995, Revised 2006/:

Ըստ Դ.Ք.Դիերդորֆի՝ միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորումը նպատակաուղղված գիտելիքներ, հմտություններ և վերաբերմունք զարգացնելու ունակությունն է, որը հանգեցնում է համապատասխան արդյունավետ վարքագծի և հաղորդակցության միջմշակութային փոխազդեցության գործընթացում /Deardorff, 2006: 241-266/:

Հիմք ընդունելով այս սահմանումը հեղինակը մշակել է միջմշակութային իրազեկության /կոմպետենցիայի օրինակելի մոդել, համաձայն որի միջմշակութային կոմպետենցիայի բաղադրամասերն են՝ գիտելիք, վերաբերմունք ու հմտություններ: Գիտելիքի դաշտում ներառվում են՝ մշակութային ինքնագիտակցություն, մշակույթի հատուկ գիտելիք հանրալեզվաբանական իրազեկում, գլոբալ զարգացումների և միտումների ըմբռնում: Վերաբերմունքի դաշտում ներառվում են՝ հարգանք (այլ մշակույթի նկատմամբ), պատրաստակամություն (այլ մշակույթ ընկալելու), հետաքրքրասիրություն (այլ մշակույթի նկատմամբ, որպես ուսուցման հնարավորություն); հանդուրժողականություն այլ մշակույթում սեփականի հետ համեմատած երկիմաստության և անորոշության նկատմամբ: Հմտություններ դաշտում ներառվում են՝ համբերությամբ լսելու, դիտելու և գնահատելու հմտություններ, «ուրիշի» աչքերով աշխարհին ընկալելու ունակություն:

Տվյալ մոդելի կիրառումը կհանգեցնի հետևյալ ներանձնային և վերանձնային վերջնարդյունքների ձևավորմանը.

- ներանձնային վերջնարդյունքներ՝ ձեռք բերված գիտելիքը, հմտություններն ու վերաբերմունքը ձևավորվում են անհատի մոտ, ով սովորում է լինել ճկուն, հարմարվող և ընդունում է համապատասխան էթնիկ հեռանկար
- վերանձնային վերջնարդյունքներ՝ վերաբերում են անհատի վարքագծին և հաղորդակցվելու ունակությունների դրսևորմանը: Դրանք ըստ էության տեսանելի վկայությունն են, որ անհատը կամ սովորում է կամ էլ արդեն իրազեկված է միջմշակութային առումով (Տես՝ Deardorff, 2006: 241-266):

Այս առումով Ս. Մկկինոնը նշում է, որ միջմշակութային իրազեկությունը չի կարող ձեռք բերվել կարճ ժամանակահատվածում կամ մեկ մոդուլի սահմաններում: Դա ինքնին առաջացող երևույթ է, այլ հարատև գործընթաց, որը պետք է ծառայի սովորելու և սովորեցնելու նպատակին /McKinnon, Global Perspectives Project, GCU LEAD/:

Լեզվաբանական կրթության համատեքստում, երբ խոսքը գնում է օտար լեզուների դասավանդման մասին, հատկապես կարևորվում է միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման խնդիրը: Եթե լեզուն դիտարկվում է որպես հաղորդակցության միջոց, ապա այն դասավանդելիս իսկապես անհրաժեշտություն է ծագում ձևավորել ուսումնառողի մոտ միջմշակութային կոմպետենցիան, որպեսզի տվյալ լեզուն հետագայում ընկալելի դառնա լեզվակրի կողմից և չլինի միայն դիմացինի համար քերականորեն ճիշտ ձևակերպված բառերի կույտ:

Հիմք ընդունելով Դ.Ք.Դիերդորֆի միջմշակութային իրազեկության/կոմպետենցիայի մոդելը, կարելի է վստահորեն պնդել, որ հնչյունային համակարգի, բառապաշարի, քերականական և շարահյուսական գիտելիքի հետ մեկտեղ, ուսումնառողը պետք է ձեռք բերի նաև «ուրիշի» աչքերով աշխարհին ընկալելու ունակություն: Այս ամենի հետ մեկտեղ նրա մոտ պետք է ձևավորվի նաև հետաքրքրասիրություն ու հանդուրժողականություն այլ մշակույթի նկատմամբ և պատրաստակամություն տվյալ մշակույթն ընկալելու համար: Բոլոր այս հմտությունները կզարգացնեն ուսումնառողի մոտ օտար միջավայրին համապատասխան վարքագիծ և վարվելակերպ: Ըստ էության հենց սա է օտար լեզվի մասնագետի հիմնական ծրագրային պայմանը: Ելնելով այս պայմանից, անհրաժեշտ է օտար լեզվի մասնագետի պատրաստման կրթական վերջնարդյունքներում առաջնային տեղ հատկացնել միջմշակութային կոմպետենցիայի առկայությանը, այնպիսի կարողությունների ու հմտությունների ձևավորմանը, որոնք կապահովեն համապատասխան խոսքային վարքագիծ օտարալեզու հաղորդակցության գործնական պայմաններում:

Տվյալ կոմպետենցիայի ձևավորումը կարելի է իրականացնել թե՛ լեզվի գործնական պարապմունքների (մշակութահեն բառապաշար, խոսքային կաղապարներ, էթնիկ լեզվական կարծրատիպեր, լեզվամշակութային իրակություններ և այլն) և թե՛ տեսական դասընթացների (երկրագիտություն, լեզվամշակութային ուսումնասիրություններ, օտար լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, լեզվամշակութային թարգմանություն, նախաթարգմանական վերլուծություն և այլն) միջոցով՝ ուսումնառողների միջմշակութային իրազեկության աստիճանի ախտորոշմանն ու գնահատմանը (անհատական և/կամ ֆոկուս խմբերի մակարդակում) հաջորդող փուլում: Ուսումնառողների միջմշակութային իրազեկության աստիճանի ախտորոշումն ու գնահատումը, ինչպես արդեն նշել ենք, այն

անհրաժեշտ նախապայմանն է, որի շնորհիվ կարելի է կանխորոշել դասընթացի ծրագրային պահանջները, նպատակն ու խնդիրները, մեթոդաբանությունն ու դասավանդման եղանակները:

Սակայն մեկ հոդվածի սահմաններում անհնարին է առաջ քաշված բոլոր խնդիրներին լուծման եզրեր գտնել: Այդ իսկ պատճառով ուսումնասիրությունը կշարունակվի մի քանի փուլով.

- միջմշակութային իրազեկության աստիճանի ավտորոշումն ու գնահատումը (անհատական և/կամ ֆոկլուս խմբերի) գործնական մակարդակում,
- միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման եղանակները տեսական դասընթացների միջոցով,
- միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման եղանակները լեզվի գործնական պարապմունքների միջոցով,
- միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման եղանակները տարբեր ՄԿԾ-ների համար նախատեսված օտար լեզվի գործնական պարապմունքների միջոցով
- միջմշակութային կոմպետենցիայի ձևավորման եղանակները տարբեր դասընթացների միջոցով
- յուրաքանչյուր ՄԿԾ-ի համար միջմշակութային իրազեկության ձևավորմանը համապատասխան վերջնարդյունքների մշակում և ներդնում:

Այսպիսով հոդվածների շարքը կշարունակվի ըստ փուլերի և առաջադրված խնդիրների հաջորդականության:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Baker W. Intercultural Awareness: modeling an understanding of cultures in intercultural communication through English as a lingua franca // *Language and Intercultural Communication*, 2011 // URL: https://www.researchgate.net/profile/Will_Baker/post/Can_English_affect_cultural_identity_how_can_we_measure_this/attachment/59d6321479197b807798fd77/AS%3A368812164698113%401464943080322/download/ICA+final+print.pdf
2. Bennet Milton J. Intercultural Communication: A Current Perspective, 1998 // URL: https://www.researchgate.net/publication/246501677_Intercultural_Communication_A_Current_Perspective
3. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon, UK: Multilingual Matters, 1997 // URL: <https://www.scirp.org/reference/ReferencesPapers.aspx?ReferenceID=1524544>
4. Cardoso L. M. C. What is intercultural competence?, 2014 // URL: <https://yandex.ru/images/search?text=Cardoso%20L.M.C.%20What%20is%20intercultur>

- al%20competence%3F%2C%202014&stypе=image&lr=10262&parent-reqid=15949_67812206904-1439008994584639909800257-production-app-host-man-web-yp-149&source=wiz
5. Deardorff D. K. Assessing Intercultural Competence // *New Directions for Institutional Research*, № 149, 2011 // URL: https://www.xavier.edu/mfi/documents/1AssessingIntercultCompDeardorff_Darla_K.pdf
 6. Deardorff D. K. The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States // *Journal of Studies in International Education*, v. 10, 2006 // URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Identification-and-Assessment-of-Intercultural-Deardorff/db2e56ea5ad10c5d5276b198c3cd00764f0d5aee>
 7. Fantini A. E. Exploring Intercultural Competence. Brattleboro, 1995, Revised 2006 // URL: https://www.researchgate.net/profile/Alvino_Fantini/publication/254663146_Exploring_and_Assessing_Intercultural_Competence/links/53fe0b960cf21edafd13c647/Exploring-and-Assessing-Intercultural-Competence.pdf
 8. Guirdham M. Communicating Across Cultures, 1999 // URL: https://books.google.ru/books?id=A8K2AAAAIAAJ&hl=ru&source=gbs_book_other_versions_r&cad=2
 9. Jandt F. E. An Introduction to Intercultural Communication: Identities in a Global Community, 2010 // URL: https://books.google.ru/books?vid=ISBN1412970105&redir_esc=y
 10. Lombardi M. R. Assessing Intercultural Competence: A Review // *NCSSSMST Journal*, Bentley University, 2010 // URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ930654.pdf>
 11. McKinnon S. What is intercultural competence?, Global Perspectives Project, GCU LEAD // URL: https://www.gcu.ac.uk/media/gcalwebv2/theuniversity/cen_tresprojects/globalperspectives/Definition_of_Intercultural_competence.pdf
 12. Таратухина Ю. В., Цыганова Л. А., Ткаленко Д. Е. Межкультурная коммуникация в информационном обществе (учебное пособие). М., Издательский дом Высшей школы экономики, 2019 // Электр. ресурс: <https://i.d.hse.ru/books/243267943.html>
 13. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация (учебное пособие). М.: СЛОВО/SLOVO, 2000.
 14. Фрик Т. Б. Основы межкультурной коммуникации, (учебное пособие). Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2013.

Г. ГАСПАРЯН – *Формирование межкультурной компетенции в контексте лингвистического образования (обзор подходов и перспектив).* –

В настоящей статье предпринимается попытка на материале зарубежных исследований определить роль и место, цель, задачи и перспективы формирования межкультурной компетенции в области лингвистического образования в современных условиях глобализации, расширения сферы использования иностранных языков и возможной мобильности специалистов и студентов.

Ключевые слова: коммуникация, межкультурная коммуникация, межкультурная компетенция, диагностика межкультурной осведомленности, оценивание межкультурной осведомленности, итоговый результат, лингвистическое образование

G. GASPARYAN – *Developing Intercultural Competence in the Context of Linguistic Education (an Overview of Approaches and Perspectives).* –

The present paper attempts (based on foreign research experience) to determine the position and significance of developing the intercultural competence in the field of linguistic education, to specify its goals, tasks and perspectives for modern society, in accordance with globalization, expanding the use of foreign languages and the increase of mobility of specialists and students.

Key words: communication, cross-cultural communication, intercultural competence, intercultural awareness diagnostics, intercultural awareness assessment, educational outcomes, linguistic education

Ներկայացվել է՝ 16.09.2020

Երաշխավորվել է ԲՊՀ Անգլերենի հաղորդակցման և թարգմանության ամբիոնի կողմից

Ընդունվել է տպագրության՝ 20.11.2020